Colegiul disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii

H O T Ă R Â R E

24 aprilie 2026 **mun.Chişinău**

Nr. 7/6

Plenul Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în următoarea componenţă:

Preşedinte: **Lucia BAGRIN**
Membrii Colegiului: **Lilia POTÎNGA**
Valentina STRATULAT
Vladislav SCHIBIN
Sergiu BEŞLIU

examinând în ședință publică cauza disciplinară intentată în temeiul sesizării nr. 535s-824p/m depuse de Levon Khanikyan, Președinte BC „Victoriabank" S.A, în privința acțiunilor judecătorului Ciprian Valah de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru,

C O N S T A T Ă :

1. ARGUMENTELE SESIZĂRII:

1.1. La 21 mai 2025, în adresa Consiliul Superior al Magistraturii a fost înregistrată sesizarea președintelui BC „Victoriabank" SA, Khanikyan Levon privind solicitarea tragerii la răspundere disciplinară a judecătorului Valah Ciprian din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în temeiul art. 4 al. (1) lit. g) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (nr.178 din 25.07.2014) pentru pretinsele ilegalități și abateri disciplinare admise prin neredactarea integrală motivată în termeni legali a hotărârilor judecătorești:

- ***hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 5 mai 2023,*** *în cauza civilă nr. 2-28765/2022, (nr.PIGD 2-22188979-12-2-27122022) intentat la acțiunea înaintată de BC „ Victoriabank" SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datoriei;*
- ***hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 19 ianuarie 2024,*** *în cauza civilă nr. 2-14509/2023, (nr.PIGD 2-23102055-12-2-14072023) intentat la acțiunea înaintată de BC „ Victoriabank" SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datoriei;*
- ***hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 19 ianuarie 2024,*** *în cauza civilă nr. 2-14474/2023, (nr. PIGD 2-23101839-12-2-14072023) intentat la acțiunea înaintată de BC „ Victoriabank" SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datoriei;*
- ***hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 23 ianuarie 2024,*** *în cauza civilă nr. 2-15962/2023, (nr. PIGD -23112238-12-2-03082023) intentat la acțiunea înaintată de BC„ Victoriabank" SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datoriei;*
- ***hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 26 ianuarie 2024, în*** *cauza civilă nr. 2-16358/2023, (nr. PIGD 2-23114518-12-2-08082023) intentat la acțiunea înaintată de BC „ Victoriabank" SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datoriei.*

La 26 mai 2025, sesizarea nr. 535s-824p/m a fost repartizată pentru examinare inspectorului-judecător Ludmila Ouș.

Prin rezoluția inspectorului-judecător din 4 iulie 2025 în privința judecătorului Ciprian Valah din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Centru, s-a dispus pornirea procedurii disciplinare și începerea cercetării disciplinare, *în temeiul la art. 4 alin. (1) lit. g) și i) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.*

1.2. În redare succintă, autorul sesizării indică că, în fapt, BC „Victoriabank" SA, gestionând procesul de recuperare a creditelor în conformitate cu cerințele legislației în vigoare și a reglementărilor interne, înaintează cereri de chemare în judecată împotriva debitorilor ce nu își onorează în modul prevăzut de lege și prevederile contractuale obligațiile ce reies din contractele de credit încheiată cu BC „Victoriabank" SA.

Astfel, într-un șir de cauze civile care se aflau în procedura judecătorului Ciprian Valah, au fost pronunțate hotărâri în defavoarea Băncii, care ulterior, în termenul stabilit de lege, au fost contestate de BC „Victoriabank" SA cu cereri de apel nemotivate, însă hotărârile integrale până în prezent nu au fost întocmite, la următoarele hotărâri ale judecătorului Ciprian Valah, Judecătoria Chișinău, sediul Centru:

- Hotărârea din 05.05.2023 în cauza civilă BC „Victoriabank" SA către XXX XXX cu privire la încasarea datoriei, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea BC „Victoriabank" SA. Dosar nr. 2-22188979-12-2-27122022. Hotărâre contestată cu cerere de apel nemotivată la data de 07.06.2023. Remarcăm că în prezenta cauză, prin încheierea Colegiului Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din data de 22.04.2024, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de BC „Victoriabank" SA, fiind acordat un termen de 10 zile de la recepționarea hotărârii motivate pentru a prezenta apelul motivat.

- Hotărârea din 19.01.2024 în cauza civilă BC „Victoriabank" SA către XXX XXX cu privire la încasarea datoriei, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea BC „Victoriabank" SA. Dosar nr. 2-23102055-12-2-14072023. Hotărâre contestată cu cerere de apel nemotivată la data de 16.02.2024.

- Hotărârea din 19.01.2024 în cauza civilă BC „Victoriabank" SA către XXX XXX cu privire la încasarea datoriei, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea BC „Victoriabank" SA. Dosar nr. 2-23101839-12-2-14072023. Hotărâre contestată cu cerere de apel nemotivată la data de 16.02.2024.

- Hotărârea din 23.01.2024 în cauza civilă BC „Victoriabank" SA către XXX XXX cu privire la încasarea datoriei, prin care a fost admisă parțial acțiunea BC „Victoriabank" SA. Dosar nr. 2-23112238-12-2-03082023. Hotărâre contestată cu cerere de apel nemotivată la data de 16.02.2024.

- Hotărârea din 26.01.2024 în cauza civilă BC „Victoriabank" SA către XXX XXX cu privire la încasarea datoriei, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea BC „Victoriabank" SA. Dosar nr. 2-23114518-12-2-08082023. Hotărâre contestată cu cerere de apel nemotivată la data de 16.02.2024.

A remarcat că, în luna februarie 2025, BC „Victoriabank" SA a depus în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, vis-a-vis de dosarele civile în cauză, cereri prin care a fost sesizată repetat instanța de judecată despre necesitatea emiterii hotărârii integrale, în caz contrar riscând a fi încălcate drepturile Băncii în calitate de reclamant. Însă, contrar prevederilor legale, până la momentul depunerii sesizării, hotărârile integrale în cauzele enumerate supra nu au fost întocmite și expediate în adresa reclamantei/apelantei BC „Victoriabank" SA pentru a putea formula cerera de apel motivată si a proteja eficient drepturile si interesele legale ale Băncii.

În drept, potrivit art. 236 al. (5) Cod de procedură civilă *Instanța de judecată va întocmi hotărîrea integrală dacă: b) participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, depun cerere de apel. (6) în cazurile prevăzute la alin. (5), completul de judecată va întocmi hotărîrea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărîrii, după caz. (8) Hotărîrea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile.*

Potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 178/2014 *Constituie abatere disciplinară: g) încălcarea, din motive imputabile judecătorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a unei obligații de serviciu, inclusiv a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile, libertățile și interesele legitime ale participanților la proces sau ale altor persoane; i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției.*

Art. 4^1 din Legea nr. 178/2014 stipulează că *(1) Se consideră că a fost săvârșită cu intenție o abatere disciplinară în cazul în care judecătorul încalcă conștient norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art. 4 alin. (1) lit.p), își dă seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale și urmărește ori admite survenirea consecinței*

Potrivit art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544/1995: *„Judecătorii sînt obligați:[...]*

c) să respecte întocmai cerințele legii la înfăptuirea justiției și să asigure interpretarea și aplicarea uniformă a legislației; [...]

e) să respecte prevederile Codului de etică al judecătorului;".

Potrivit art. 6 [Profesionalismul] alin. (3) din Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului : *„ în exercitarea atribuțiilor, judecătorul are următoarele obligații:*

a) va îndeplini îndatoririle și funcțiile de serviciu profesionist, competent, inclusiv toate sarcinile administrative date conform legii; [...]

c) va decide prompt, eficient și obiectiv în toate cauzele judiciare, acționînd cu diligențăși în timp util, să respecte termenele legale, iar în cazul în care legea nu prevede astfel de limite, să-și

îndeplinească îndatoririle într-operioadă de timp rezonabilă; [...]

f) va exercita responsabilitățile juridice ce îi revin în măsura în care să se asigure de aplicarea corectă a legii și instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient șijară întîrziere. ".

Potrivit comentariului Codului de etică și de conduită profesională al judecătorului, apiobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 230/12 din 08.05.2018: *„examinând cauzele judiciare prompt, eficient și obiectiv, judecătorul trebuie să demonstreze o atitudine corespunzătoare față de drepturile părților de a fi audiate și de a le fi soluționată cauza jară cheltuieli suplimentare sau tergiversări nejustificate.*

La caz însă, judecătorul Ciprian Valah nu și-a executat obligația legală de emitere a hotărârii integrale în termen de 45 de zile lucrătoare de la data solicitării. Or lipsa hotărârii motivate reprezintă un impediment substantial în evoluarea de mai departe a procesului civil în cauză, ne împiedică în dreptul nostru legitim de a formula cererea de apel motivată, precum și prejudiciază grav drepturile și interesele legale ale Băncii, și totodată poate periclita și drepturile procesuale ale Băncii la examinarea cauzei în ordine de apel.

În aceeași ordine de idei, faptul că până în prezent, deci o perioadă de tocmai doi ani, nu au fost redactate hotărârile integrale, încalcă atât prevederile legale specificate de art. 236,241 Cod de procedură civilă cu privire la adoptarea hotărârii, cât și riscă să încalce grav dreptul la un proces echitabil al reclamantei, drept instituit de art. 6 CEDO -*"orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale... în termen* rezonabil", or judecarea cauzei în termeni rezonabili reprezintă o garanție a procesului echitabil al părților.

Potrivit art. 36 al. (1) din Legea nr. 178/2014 *Colegiul disciplinar poate hotărî: a) constatarea abaterii disciplinare și aplicarea uneia dintre sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 6;*

În lumina circumstanțelor de fapt și de drept enunțate supra, a solictat constatarea abaterilor disciplinare săvârșite de către Judecătorul în Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Ciprian Valah și aplicarea sancțiunilor disciplinare corespunzătoare. Obligarea judecătorului Valah Ciprian de a redacta și a expedia în adresa reclamantei BC „Victoriabank" SA a hotărârilor integrale în cele 5 cauze enumerate supra, în vederea asigurării derulării de mai departe a procesului civil și respectării drepturilor legale ale Băncii în calitate de reclamant.

2. EXAMINAREA SESIZĂRII DE CĂTRE INSPECȚIA JUDICIARĂ:

2.1 În rezultatul cercetării disciplinare realizate s-a reținut că, în mare parte circumstanțele factologice expuse în sesizare într-adevăr și-au găsit confirmare, însă nu toate pot întruni elementele constitutive ale abaterilor disciplinare stabilite la art.4 alin.(1) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Deci, în viziunea Inspecției judiciare trezesc o bănuiala rezonabilă de comiterea de către judecătorul Ciprian Valah a abaterilor disciplinare de la lit.g) și lit.i), următoarele aspecte identificate: privind *încălcarea, din motive imputabile judecătorului şi fără să existe o justificare rezonabilă, a unei obligaţii de serviciu, inclusiv a termenelor de îndeplinire a acţiunilor de procedură, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale participanţilor la proces sau ale altor persoane, precum și încălcarea normelor imperative ale legislaţiei în procesul de înfăptuire a justiţiei*.

2.2. Cu referire la argumentele autorului sesizării privind încălcarea normelor imperative, se reține următoarele circumstanțe:

2.2.1. Dosarul civil nr.2-28765/2022, (nr.PIGD 2-22188979-12-2-27122022)

> La **23 decembrie 2022,** BC „Victoriabank" SA a înaintat în judecată acțiune civilă împotriva pârâtului XXX XXX privind încasare datoriei la credit în sumă de 28.677,93 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat 860,33 lei, care a fost înregistrată la Judecătoria Chișinău cu numărul 222188979-12-2-27122022-1, pe data **de 27.12.2022,** și a fost repartizată **judecătorului Ciprian Valah în mod automat-aleatoriu pe data de 27.12.2022.**

Judecătorul Valah Ciprian, *a examinat unipersonal în procedura scrisă* cauza civilă la acțiunea înaintată de BC „Victoriabank" SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datorie.

> ***Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 5 mai 2023*** *nr. 2-28765/2022, (nr.PIGD 2-22188979-12-2-27122022), emisă de judecătorul Valah Ciprian,* ***a respins ca neîntemeiată*** *acțiunea înaintată de BC „ Victoriabank" SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datoriei și a*

plăților aferente ce rezultă din contractele de credit nr.CER 00044167 și nr 00044170 din 01 octombrie 2021, și a cheltuielilor de judecată.

S-a explicat modul și termenul de atac și anume că, hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțare.

> La data de 5 mai 2023, instanța de judecată a pronunțat dispozitivul hotărârii, iar la **12 mai 2023,** dispozitivul hotărârii din 5 mai 2023 a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată *(copia extrasului din PIGD și Portalului Național al Instanțelor de Judecată, se anexează).*

> La **7 iunie 2023,** BC „Victoriabank" SA a depus apel nemotivat împotriva hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru **din 5 mai 2023**.

> Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2024, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de BC „Victoriabank" SA împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05.05.2023, ***cu acordarea apelantului termenului de 10 zile de la recepționarea hotărârii motivate, pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat.***

> **Deși,** judecătorul Valah Ciprian era obligat să întocmească hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data atacării (07.06.2023) **până la data de 18 iulie 2023,** magistratul a redactat integral hotărârea din 5 mai 2023, **abia la data de 29 mai 2025, peste *2 ani și 24 zile de la pronunțare,*** care a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată **la 29 mai 2025** *(copia hotărârii integrale, extrasului din PIGD și Portalului Național al Instanțelor de Judecată, se anexează).*

> Inspecția judiciară atestă, că judecătorul Valah Ciprian a încălcat termenul ***imperativ*** de redactare integrală a hotărârii din 5 mai 2023, prevăzut de art. 236 alin. (6) CPC, cu **2 ani și 24 zile.**

2.2.2. Dosarul civil nr. 2-14509/2023, (nr.PIGD 2-23102055-12-2-14072023)

> La **14 iulie 2023,** BC „Victoriabank" SA a înaintat în judecată acțiune civilă împotriva pârâtului XXX XXX privind încasarea datoriei la credit în sumă de 46.854,74 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat 1405,64 lei, care a fost înregistrată la Judecătoria Chișinău cu numărul 2-23102055-12-2-14072023-1, pe data de **14.07.2023,** și fost repartizat **judecătorului Ciprian Valah** în mod automat-aleatoriu pe data de 14.07.2023.

> Judecătorul Valah Ciprian, *a examinat unipersonal în procedura scrisă* cauza civilă la acțiunea înaintată de BC „Victoriabank" SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datorie.

> ***Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 19 ianuarie 2024,*** *în cauza civilă nr. 2-14509/2022, (nr.PIGD 2-23102055-12-2-14072023) emisă de judecătorul Valah Ciprian, **a respins ca neîntemeiată** acțiunea înaintată de BC „, Victoriabank" SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datoriei la credit în sumă de 46.854,74 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat 1405,64 lei.*

S-a explicat modul și termenul de atac și anume că, hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțare.

> La data de 19 ianuarie 2024, instanța de judecată a pronunțat dispozitivul hotărârii, iar la **22 ianuarie 2024,** dispozitivul hotărârii din 19 ianuarie 2024 a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată *(copia extrasului din PIGD și Portalului Național al Instanțelor de Judecată, se anexează).*

> La **16 februarie 2024,** BC „Victoriabank" SA a depus apel nemotivat împotriva hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru **din 19 ianuarie 2024** *(copia cererii de apel, se anexează).*

> **Deși,** judecătorul Valah Ciprian era obligat să întocmească hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data atacării (16.02.2024) **până la data de 19 aprilie 2024,** magistratul a redactat integral hotărârea din 19 ianuarie 2024, **abia la data de 29 mai *2025, peste 1 an 4 luni și 10 zile de la pronunțare,*** care a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată **la 29 mai 2025**.

> Se reține că, cauza civilă nr. 2-14509/2023 a fost expediată la instanța de apel **la 15 iunie 2025,** peste 1 an și 1 lună de la depunerea apelului.

> Inspecția judiciară atestă, că judecătorul Valah Ciprian a încălcat termenul ***imperativ*** de redactare integrală a hotărârii din 19 ianuarie 2024, prevăzut de art. 236 alin. (6) CPC, cu **1 an și 10 zile.**

2.2.3. Dosarul civil nr.2-14474/2023, (nr. PIGD 2-23101839-12-2-14072023)

> La **14 iulie 2023,** BC „Victoriabank” SA a înaintat în judecată acțiune civilă împotriva pârâtei XXX XXX privind încasarea datoriei la credit în sumă de 13.041,77 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat 391,25 lei, care a fost înregistrată la Judecătoria Chișinău cu numărul 223101839-12-2-14072023-1, pe data de **14.07.2023,** și a fost repartizat **judecătorului Ciprian Valah** în mod automat- aleatoriu pe data de 14.07.2023.

> Judecătorul Valah Ciprian, *a examinat unipersonal în procedura scrisă* cauza civilă la acțiunea înaintată de BC „Victoriabank” SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datorie.

> ***Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 19 ianuarie 2024,*** *în cauza civilă nr. 2-14474/2023, (nr. PIGD 2-23101839-12-2-14072023) emisă de judecătorul Valah Ciprian,* ***a respins ca neîntemeiată*** *acțiunea înaintată de BC „Victoriabank” SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datoriei la credit în sumă de 13.041,77 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat 391,25 lei.*

S-a explicat modul și termenul de atac și anume că, hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțare.

> La data de 19 ianuarie 2024, instanța de judecată a pronunțat dispozitivul hotărârii, iar la **22 ianuarie 2024,** dispozitivul hotărârii din 19 ianuarie 2024 a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată *(copia extrasului din PIGD și Portalului Național al Instanțelor de Judecată, se anexează).*

> La **16 februarie 2024,** BC „Victoriabank” SA a depus apel nemotivat împotriva hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru **din 19 ianuarie 2024** *(copia cererii de apel, se anexează).*

> **Deși,** judecătorul Valah Ciprian era obligat să întocmească hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data atacării (16.02.2024) **până la data de 19 aprilie 2024,** magistratul a redactat integral hotărârea din 19 ianuarie 2024, **abia la data de 29 mai 2025,** ***peste 1 an 4 luni și 10 zile de la pronunțare,*** care a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată **la 29 mai 2025**.

> Se reține că, cauza civilă nr. 2-14474/2023 a fost expediată la instanța de apel **Ia 15 iunie 2025,** peste 1 an și 1 lună de la depunerea apelului.

> Inspecția judiciară atestă, că judecătorul Valah Ciprian a încălcat termenul ***imperativ*** de redactare integrală a hotărârii din 19 ianuarie 2024, prevăzut de art. 236 alin. (6) CPC, cu **1 an și 10 zile.**

2.2.4. Dosarul civil nr.2-15962/2023, (nr. PIGD 2-23112238-12-2-03082023)

> La **2 august 2023,** BC „Victoriabank” SA a înaintat în judecată prezenta acțiune împotriva pârâtului XXX XXX privind încasarea datoriei la credit în sumă de 48.903,51 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat 1467,10 lei, care a fost înregistrată la Judecătoria Chișinău cu numărul 2-23112238-12-2-03082023-1, pe data de **03.08.2023,** și a fost repartizat **judecătorului Ciprian Valah** în mod automat-aleatoriu pe data de 03.08.2023.

> Judecătorul Valah Ciprian, *a examinat unipersonal în procedura scrisă* cauza civilă la acțiunea înaintată de BC „Victoriabank” SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datorie.

> ***Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 23 ianuarie 2024,*** *în cauza civilă nr. 2-15962/2023, (nr PIGD 2-23112238-12-2-03082023) emisă de judecătorul Valah Ciprian,* ***a respins ca neîntemeiată*** *acțiunea înaintată de BC „ Victoriabank” SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datoriei la credit în sumă de 48.903,51 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat 1467,10 lei.*

S-a explicat modul și termenul de atac și anume că, hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțare.

> La 23 ianuarie 2024, instanța de judecată a pronunțat dispozitivul hotărârii, iar la **25 ianuarie 2024,** dispozitivul hotărârii din 23 ianuarie 2024 a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată *(copia extrasului din PIGD și Portalului Național al Instanțelor de Judecată, se anexează).*

> La **16 februarie 2024,** BC „Victoriabank” SA a depus apel nemotivat împotriva hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru **din 23 ianuarie 2024** *(copia cererii de apel, se anexează).*

> **Deși,** judecătorul Valah Ciprian era obligat să întocmească hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data atacării (16.02.2024) **până la data de 19 aprilie 2024,** magistratul a redactat integral hotărârea din 23 ianuarie 2024, **abia la data de 29 mai 2025,** ***peste 1 an 4 luni de la pronunțare,*** care a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată **la 29**

mai 2025.

> Se reține că, cauza civilă nr. 2-15962/2023 a fost expediată la instanța de apel **la 15 iunie 2025,** peste 1 an și 1 lună de la depunerea apelului.

> Inspecția judiciară atestă, că judecătorul Valah Ciprian a încălcat termenul ***imperativ*** de redactare integrală a hotărârii din 23 ianuarie 2024, prevăzut de art. 236 alin. (6) CPC, cu **1 an și 10 zile.**

2.2.5. Dosarul civil nr. 2-16358/2023 (nr. PIGD 2-23114518-12-2-08082023)

> La **7 august 2023,** BC „Victoriabank" SA a înaintat în judecată acțiune civilă împotriva pârâtei XXX XXX privind încasarea datoriei la credit în sumă de 34.964,37 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat 1048,93 lei, care a fost înregistrată la Judecătoria Chișinău cu numărul 2-23114518-12-2-08082023-1, pe data de **08.08.2023,** și a fost repartizat **judecătorului Ciprian Valah** în mod automat- aleatoriu pe data de 08.08.2023.

> Judecătorul Valah Ciprian, *a examinat unipersonal în procedura scrisă* cauza civilă la acțiunea înaintată de BC „Victoriabank" SA împotriva lui XXX XXX privind încasarea datorie.

> ***Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 26 ianuarie 2024,*** *în cauza civilă nr. 2-16358/2023, (nr. PIGD 2-23114518-12-2-08082023) emisă de judecătorul Valah Ciprian,* ***a respins ca neîntemeiată*** *acțiunea înaintată de BC „ Victoriabank" SA împotriva lui Bondarenco Innaprivind încasarea datoriei la credit în sumă de 34.964,37 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat 1048,93 lei.*

S-a explicat modul și termenul de atac și anume că, hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțare.

> La 26 ianuarie 2024, instanța de judecată a pronunțat dispozitivul hotărârii, iar la **31 ianuarie 2024,** dispozitivul hotărârii din 26 ianuarie 2024 a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată.

> La **16 februarie 2024,** BC „Victoriabank" SA a depus apel nemotivat împotriva hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru **din 26 ianuarie 2024** *(copia cererii de apel, se anexează).*

> **Deși,** judecătorul Valah Ciprian era obligat să întocmească hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data atacării (16.02.2024) **până la data de 19 aprilie 2024,** magistratul a redactat integral hotărârea din 26 ianuarie 2024, **abia la data de 29 mai 2025, peste *1 an 4 luni de la pronunțare,*** care a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată **la 29 mai 2025**.

> Se reține că, cauza civilă nr. 2-16358/2023 a fost expediată la instanța de apel **la 15 iunie 2025,** peste 1 an și 1 lună de la depunerea apelului.

> Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 1 iulie 2025, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de BC „Victoriabank" SA împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26.01.2024, ***cu acordarea apelantului termenului de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Centru a apelului motivat.***

> Inspecția judiciară atestă, că judecătorul Valah Ciprian a încălcat termenul ***imperativ*** de redactare integrală a hotărârii din 26 ianuarie 2024, prevăzut de art. 236 alin. (6) CPC, cu **1 an și 10 zile.**

În procesul de verificare a faptelor invocate în sesizare, Inspecția judiciară a constatat și alte cauze civile în care fiind pronunțate hotărârii judecătorești în anul 2023, redactate integral cu încălcarea termenului imerativ prevăzut de art. 236 alin. (6) CPC, și anume:

2.2.6. Dosarul civil nr.2c-1021/2021, (nr. PIGD 2-21054241-12-2c-13042021)

> La **12 aprilie 2021,** SRL „Struguraș" a înaintat în judecată acțiune civilă împotriva pârâților SRL „3M-Farm", SRL „Olnaco-Group" și BC„Victoriabank"SA, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Cațer Victor, privind constatarea nulității Contractului de vânzare-cumpărare nr.5549 din 21.03.2018, încheiat de SRL „Olnaco-Group" și BC „Victoriabank" SA cu SRL„3MFarm", încasarea solidar de la pârâți cheltuielile de judecată, care a fost înregistrată la Judecătoria Chișinău cu numărul 2-21054241-12-2c-13042021-1, pe data de **13.04.2021,** și a fost repartizat **judecătorului Ciprian Valah** în mod automat-aleatoriu pe data de 13.04.2021.

> **Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 15 noiembrie 2024,** *în cauza civilă nr.2c-1021/2021, (nr. PIGD 2-21054241-12-2c- 13042021) emisă de judecătorul Valah Ciprian,* ***a fost admisă acțiunea*** *înaintată de SRL „Struguraș" împotriva SRL „3M-Farm", SRL „Olnaco-Group" și BC „ Victoriabank" SA, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Cațer Victor, SRL*

„S.B. Wines”, Serviciul Fiscal de Stat și Biroul Individual al Mediatorului „ Victor Cojocari”, privind anularea actelor juridice cu repunerea părților în poziția inițială, radierea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile din Registrul bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată. ***S-a constatat nulitatea absolută a Contractului de vânzare-cumpărare nr.5549 din 21 martie 2018,*** *privind bunurile imobile cu numerele cadastrale 0100519.187 și 0100519.187.01, încheiat de SRL „Olnaco-Group”, (în numele căreia a acționat creditorul ipotecar BC „ Victoriabank” SA) și SRL „3M-Farm”.* ***S-a anulat Tranzacția de împăcare prin mediere nr.559/T/21*** *din 31 martie 2021, încheiată la mediatorul Cojocari Victor de SRL „ Olnaco Grup ” (reprezentată de administratorul insolvabilității Ispas Iurie), BC „ Victoriabank” SA și SRL „ 3M-Farm ” în privința bunurilor imobile cu nr. cadastrale 0100519.187 și 0100519.187.01 din mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu- Bodoni nr.45.* ***S-a radiat*** *din Registrul bunurilor imobile înregistrarea dreptului de proprietate după SRL „ 3M-Farm ”, IDNO 1007600068741, asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale 0100519.187 și 0100519.187.01 din mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni nr.45. A restabilit înregistrarea anterioară în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate după SRL „ Olnaco-Group ”, asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale 0100519.187 și 0100519.187.01 din mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni nr.45. A încasa solidar de la SRL „3M-Farm”, și BC „ Victoriabank” SA, în beneficiul SRL „Struguraș”, cheltuielile de judecată privind taxa de stat 100 (o sută) lei.* ***S-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de BC „ Victoriabank” SA*** *împotriva SRL „Struguraș ”, intervenienți accesorii SRL „ 3M-Farm ”, SRL „ Olnaco- Group” și executorul judecătoresc Cațer Victor, privind repararea prejudiciul patrimonial în mărime de 145.545,26 lei și încasarea cheltuielilor de judecată - a respinge ca neîntemeiată.* ***S-a încasat solidar*** *de la SRL „3M-Farm”, și BC „ Victoriabank” SA, în bugetul statului taxa de stat în mărime de 49900 (patruzeci și nouă mii nouă sute) lei, de care reclamantul SRL „Struguraș ” a fost scutit de instanța de judecată.*

> *S-a explicat modul și termenul de atac și anume că, hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțare.*

> La 15 noiembrie 2024, instanța de judecată a pronunțat dispozitivul hotărârii, iar la **18 noiembrie 2024,** dispozitivul hotărârii din 15 noiembrie 2024 a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată.

> La **5 decembrie 2024,** BC „Victoriabank” SA a depus apel nemotivat, la **9 decembrie 2024,** SRL„3MFarm” a depus apel nemotivat împotriva hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru **din 15 noiembrie 2024.**

Deși, judecătorul Valah Ciprian era obligat să întocmească hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data atacării (05.12.2024 și 09.12.2024) **până la data de 10 februarie 2025,** magistratul a redactat integral hotărârea din 15 noiembrie 2024, **abia la data de 11 iunie 2025,** ***peste 6 luni de la pronunțare,*** care a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată **la 11 iunie 2025** *(copia hotărârii integrale, extrasului din PIGD și Portalului Național al Instanțelor de Judecată, se anexează).*

> Se reține că, cauza civilă nr. 2c-1021/2021 a fost expediată la instanța de apel **la 17 iunie 2025,** peste 6 luni și 12 zile de la depunerea apelului.

> Inspecția judiciară atestă, că judecătorul Valah Ciprian a încălcat termenul ***imperativ*** de redactare integrală a hotărârii din 15 noiembrie 2024, prevăzut de art. 236 alin. (6) CPC, **cu 3 luni și 10 zile.**

2.2.7. Dosarul civil nr. 2c-648/2021 (nr. PIGD 2-21034807-12-2c-09032021)

> La **5 martie 2021,** reclamantul SA „IPTEH” a înaintat în judecată acțiune civilă împotriva pârâtului Procuratura Anticorupție prin care solicită a scoate de sub sechestrul aplicat prin încheierea Judecătoriei Buiucani nr. 11 -3983/15 din 28.10.2015 și Ordonanța din 28.10.2015, emisă de Procuratura Anticorupție, în cauza penală nr.2015978138, următoarele bunuri din mun. Chișinău: teren nr. cadastral 0100205.085, str. Ismail nr.33/1; construcție nr. cadastral 0100205.085.01, str. Ismail nr.33/1; teren nr. cadastral 0100205.208, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.65; construcție nr. cadastral 0100205.208.01, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.65; construcție nr. cadastral 0100205.208.01.002, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.65; construcție nr. cadastral 0100205.208.02, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.65; încăpere nr. cadastral 0100205.208.02.001, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.65; construcție nr. cadastral 0100205.208.03, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.65; încăpere nr. cadastral 0100205.208.03.001, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.65, care a fost înregistrată la Judecătoria Chișinău cu numărul 2-21034807-12-2c-09032021 și a fost

repartizat **judecătorului Ciprian Valah.**

> ***Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 16 mai 2023,*** *în cauza civilă nr. 2c-648/2021 (nr. PIGD 2-21034807-12-2c-09032021) emisă de judecătorul Valah Ciprian,* ***a respins ca neîntemeiată*** *acțiunea înaintată de Institutul de Proiectări Tehnologice „IPTEH" Societate pe Acțiuni împotriva Procuraturii Anticorupție privind scoaterea bunurilor de sub sechestrul aplicat prin ordonanța Procuraturii Anticorupție din 28 octombrie 2015, în cauza penală nr.2015978138, autorizat de judecătorul de instrucție prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău nr. 11-3983/15 din 28 octombrie 2015.*

> La 16 mai 2023, instanța de judecată a pronunțat dispozitivul hotărârii, iar la **17 mai 2023,** dispozitivul hotărârii din 16 mai 2023 a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată.

> La **26 mai 2023, SA „IPTEH"** a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru **din 16 mai 2023**.

> **Deși,** judecătorul Valah Ciprian era obligat să întocmească hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data atacării (26.05.2023) **pînă la data de 27 iulie 2023,** magistratul a redactat integral hotărârea din 16 mai 2023, **abia la data de 26 iulie 2025,** ***peste 2 ani 2 luni și 11 zile de la pronunțare,*** care a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată **la 27 iulie 2025**.

> Se reține că, cauza civilă nr. 2c-648/2021 până în prezent nu a fost expediată la instanța de apel pentru examinarea cererii de apel depusă cu 2 ani și 2 luni în urmă.

> Inspecția judiciară atestă, că judecătorul Valah Ciprian a încălcat termenul ***imperativ*** de redactare integrală a hotărârii din 26 ianuarie 2024, prevăzut de art. 236 alin. (6) CPC, cu mai mult de **2 ani.**

2.2.8. Dosarul civil nr.2-3534/2021(nr.PIGD 2-21024286-12-2-17022021)

> La **16 februarie 2021,** reclamantul Golovatîi Iuri a înaintat în judecată acțiune civilă împotriva pârâtului Societatea Filantropică „Misiunea Creștină" prin care a solicitat a încasa de la pârât salariul în mărime de 3000 lei/lunar, în total 519.000 lei (pentru perioada 08.09.2006 până în prezent, ce constituie 173 luni) și cheltuielile de judecată, care a fost înregistrată la Judecătoria Chișinău cu numărul 2- 21024286-12-2-17022021 și a fost repartizat **judecătorului Ciprian Valah.**

> ***Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 26 aprilie 2023,*** *în cauza civilă nr. 2-3534/2021 (nr.PIGD 2-21024286-12-2-1702202ljemisă de judecătorul Valah Ciprian,* ***s-a respins ca neîntemeiată acțiunea*** *înaintată de Golovatîi luri împotriva Societății Filantropice „Misiunea Creștină" privind încasarea salariului în mărime de 519.000 lei (pentru perioada 08 septembrie 2006 până în prezent), penalității de întârziere 1.925.055 lei, compensației 82.407 lei și a cheltuielilor de judecată.*

> La 26 aprilie 2023, instanța de judecată a pronunțat dispozitivul hotărârii, iar la **27 aprilie 2023,** dispozitivul hotărârii din 26 aprilie 2023 a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată.

> La **17 mai 2023,** Golovatîi Iuri a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru **din 26 aprilie 2023**.

> **Deși,** judecătorul Valah Ciprian era obligat să întocmească hotărârea integrală în termen de 45 de zile lucrătoare de la data atacării (17.05.2023) **până la data de 18 iulie 2023,** magistratul a redactat integral hotărârea din 26 aprilie 2023, **abia la data de 24 iulie 2025,** ***peste 2 ani și 3 luni de la pronunțare,*** care a fost plasată în PIGD și publicat pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată **la 24 iulie 2025**.

> Se reține că, cauza civilă nr. 2-3534/2021 până în prezent nu a fost expediată la instanța de apel pentru examinarea cererii de apel depusă cu 2 ani și 2 luni în urmă.

> Inspecția judiciară atestă, că judecătorul Valah Ciprian a încălcat termenul ***imperativ*** de redactare integrală a hotărârii din 26 ianuarie 2024, prevăzut de art. 236 alin. (6) CPC, cu mai mult de **2 ani și 3 luni.**

2.2. În cadrul cercetării disciplinare, verificând circumstanțele expuse în sesizare dar și din informația extrasă din PIGD, Inspecția judiciară a dedus confirmarea argumentelor expuse de către autorul sesizării. Or, în acord cu prevederile art. 236 alin. (1) din Cod procedură civilă, *după încheierea pledoariilor, completul de judecată se retrage pentru deliberare. În cazuri complexe, instanța, prin încheiere protocolară, dispune amânarea deliberării pentru cel mult 15 zile, înștiințând participanții la*

proces despre locul, data şi ora pronunţării dispozitivului hotărârii. în urma deliberării, preşedintele şedinţei sau unul dintre judecători pronunţă dispozitivul hotărârii şi le explică participanţilor la proces procedura şi termenul de atac al hotărârii. Dispozitivul hotărârii trebuie să fie semnat de toţi judecătorii din completul de judecată şi anexat la dosar.

În conformitate cu prevederile alin. (5) art. 236 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă:

a) participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, solicită în mod expres acest lucru. Termenul de 30 de zile este un termen de decădere;

b) participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel;

c) hotărârea judecătorească urmează să fie recunoscută și executată pe teritoriul altui stat.

Alin. (6) art. 236 din Codul de procedură civilă stabileşte că, în cazurile prevăzute la alin. (5), completul de judecată va întocmi hotărârea integrală în termen ***de 45 zile lucrătoare de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărârii, după caz.***

Alin. (8) al art. 236 Cod procedură civilă statuează ***că hotărârea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile.***

Din normele legale precitate urmează că, hotărârile integrale urmau a fi redactate în termen de 45 de zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de apel, atacării hotărârii.

La caz, în spețele concrete *supra,* cererile de apel nemotivate a fost înregistrate în termenul legal de 30 zile de la momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, corespunzător la un calcul aproximativ hotărârile redactate în fiecare caz în parte urma a fi prezentată de către magistrat la termenul legal expus supra. Prin derivare din cele expuse, **se conchide o depășire a termenului legal și imperativ de redactare a actului judecătoresc cu aproximativ în fiecare speță în parte de la 2 ani 3 luni până la 4 luni.**

Totodată, din acțiunile întreprinse în proces de verificare a sesizării și cercetării disciplinare se reține lipsa căruiva motiv justificator al termenului extins și depășit de redactare a actelor judecătorești.

În conformitate cu art.5 ale Legii privind organizarea judecătorească nr.514 din 06 iulie 1995, *justiţia se înfăptuieşte în strictă conformitate cu legislaţia.*

Judecătorii sunt obligaţi la înfăptuirea justiţiei, potrivit art.15 al Legii nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, *să respecte întocmai cerinţele legii şi să asigure interpretarea şi aplicarea uniformă a legislaţiei*.

Conform art.21 alin.(1) al Legii cu privire la statutul judecătorului, *judecătorii poartă răspundere disciplinară în modul stabilit de Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor*.

Potrivit art.4 alin.(1) lit.g) și lit.i) din Legea nr.178 (modificat prin Legea nr.5 din 02.02.2023, în vigoare 18.04.2023), constituie abatere disciplinară:

g) *adică încălcarea, din motive imputabile judecătorului şi fără să existe o justificare rezonabilă, a unei obligaţii de serviciu, inclusiv a termenelor de îndeplinire a acţiunilor de procedură, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale participanţilor la proces sau ale altor persoane*;

i) *încălcarea normelor imperative ale legislaţiei în procesul de înfăptuire a justiţiei*.

În temeiul celor invocate consideră Inspecția judiciară că, se atestă o bănuială rezonabilă de comitere de către judecătorul Ciprian Valah a abaterilor disciplinare stabilite la art.4 alin.(1) lit.g) și lit.i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, pe motive imputabile acesteia.

3. <u>POZIȚIA PARTICIPANȚILOR ÎN ȘEDINȚĂ:</u>

3.1 În ședință inspectorul - judecător a susținut raportul în baza circumstanțelor de fapt și de drept indicate în raport, menționând cele indicate în Raport și evidențiind că în acțiunile magistratului vizat se întrunesc elementele abaterii disciplinare, stabilite la alin. (1) lit.g) și i) din art. 4 din Legea nr. 178 din 25.07.2014.

3.2 Judecătorul Ciprian Valah, participând în ședință, și-a susținut opinia transmisă către Inspecția judiciară și a explicat că în acțiunile sale nu se întrunesc elementele abaterilor disciplinare imputate. A solicitat încetarea procedurii disciplinare din motiv că nu a comis o abatere disciplinară.

4. APRECIEREA COLEGIULUI DISCIPLINAR:

4.1. Audiind poziția inspectorului judecător, opinia prezentată de judecător, examinînd materialele cauzei disciplinare, în temeiul și limitele raportului prezentat de inspectorul-judecător, Plenul colegiului disciplinar constată comiterea de către judecătorul Ciprian Valah a abaterii disciplinare prevăzută de art.4 alin. (1) lit) g) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014.

4.2. Plenul Colegiul disciplinar remarcă faptul, că potrivit sensului legii, judecătorul poate fi atras la răspundere disciplinară doar în cazul în care, în urma verificării argumentelor sesizării, s-a constatat existenta circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc faptul comiterii unei abateri disciplinare de către judecător.

În acest sens Plenul Colegiului disciplinar subliniază că, pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară *este prevăzută de lege*, dacă în acțiunile judecătorului sânt întrunite elementele constitutive ale acesteia: *latura obiectiva și subiectivă*, în lipsa unuia dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și în aceste condiții *nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.*

Astfel, caracterul imputabil al motivelor invocate, urmează a fi apreciat în corespundere cu prevederile Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, din reglementările căreia rezultă că, judecătorul poartă răspundere disciplinară dacă a încălcat legea intenționat sau ca urmare a unei neglijențe grave.

Or, pentru ca o faptă să poată fi considerată abatere disciplinară trebuie să aibă un caracter ilicit și să fie comisă din motive imputabile judecătorului.

Plenul reiterează în continuare că, pentru a fi antrenată răspunderea disciplinară a unui judecător este necesar să existe o conduită ilicită a acestuia, încălcarea normelor de conduită stabilite prin legi și regulamente, să existe o legătură de cauzalitate între fapta comisă și valoarea socială lezată, iar această faptă să fie comisă cu vinovăție, fie sub forma intenției, fie a neglijenței grave.

Reprezintă relevanță și concluziile Curţii Constituţionale expuse în Hotărârea nr. 12 din 7 iunie 2011, în care s-a stabilit că, pentru angajarea răspunderii judecătorului nu este suficientă existenta unei erori judiciare cauzatoare de prejudiciu drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului.

Aceasta devine imputabilă judecătorului drept consecință a exercitării atribuțiilor cu „rea-credință" sau „neglijenţă gravă". În acest context, Curtea a subliniat că judecătorii beneficiază de imunitate în exercitarea justiției. Așadar, pentru a se reține „grava neglijență" este necesar ca judecătorul să manifeste o conduită de încălcare flagrantă a unor îndatoriri elementare profesionale cu consecințe grave asupra înfăptuirii actului de justiție.

În această ordine de idei, se deduce că în sfera răspunderii disciplinare se includ numai acele încălcări ale normelor de drept material și procedural, care pun în discuție valabilitatea actelor judecătorești, pentru care un observator rezonabil (persoană informată și de bună credință) nu poate găsi o justificare. Existența condițiilor, la întrunirea cărora un judecător poate fi supus răspunderii disciplinare este necesară pe motiv că, judecătorii în activitatea lor trebuie să dețină puterea de a-şi exercita responsabilitățile judiciare, având obligația de a asigura aplicarea corectă a legii şi instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient şi în termen rezonabil.

4.3. În temeiul art.34 alin.(5) din Legea nr. 178 din 25-07-2014 *„cauza disciplinară se examinează doar în limitele raportului inspecţiei judiciare, întocmit în conformitate cu prevederile art.26 alin.(2)"*.

4.4. Potrivit constatărilor din raport, inspectorul judecător a reținut urmatoarele fapte calificate ca abateri disciplinare în ***baza art. 4 alin.1 lit* g) și i) *din Legea nr. 178/2014*** ce constituie obiectul prezentei sesizări, și anume încălcarea termenelor de redactare a hotărârii și termenului de expediere a copiei de pe hotărâre participanților la proces, prejudiciind direct drepturile autorului sesizării la un proces echitabil, or, hotărârile judecătorești au fost redactate integral cu depășirea excesivă a termenului legal.

Astfel, potrivit actului de sesizare se susține încălcarea de către judecătorul Ciprian Valah a prevederilor legale, inclusiv imperative, care reglementează termenele de examinare a cauzelor civile și de redactarea hotărârilor motivate.

În acest sens, potrivit raportului prezentat, acțiunile judecătorului Ciprian Valah din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Centru au fost încadrate de inspecția judiciară în baza art.4 alin.(l) lit.g) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, potrivit căror constituie abatere disciplinară:

g) *încălcarea, din motive imputabile judecătorului şi fără să existe o justificare rezonabilă, a unei obligaţii de serviciu, inclusiv a termenelor de îndeplinire a acţiunilor de procedură, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale participanţilor la proces sau ale altor persoane.*

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției.

4.5 Plenul Colegiului disciplinar reiterează că, pentru a fi antrenată răspunderea disciplinară a unui judecător este necesar să existe o conduită ilicită a acestuia, de încălcare a normelor de conduită stabilite prin legi și regulamente, să existe o legătură de cauzalitate între fapta comisă și valoarea socială lezată, iar această faptă să fie comisă cu vinovăție, fie sub forma intenției, fie a neglijenței grave.

4.3 Cu privire la Raportul Inspecției judiciare nr. 535s-824p/m din 13 august 2025.

Potrivit Raportului Inspecției judiciare nr. 535s-824p/m din 13 august 2025 în baza sesizării depuse de către BC Victoriabank SA, Inspecția judiciară a stabilit că judecătorul Ciprian Valah de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, nu a respectat întocmai cerințele legii și nu a asigurat interpretarea și aplicarea uniformă a legislației, fapte care duc la o bănuială rezonabilă în comiterea abaterilor disciplinare stabilite la art. 4, alin. (1), lit. g) și i) din Legea nr. 178/2014.

4.4 Colegiului disciplinar examinînd Raportul și materialele prezentate de Inspecția Judiciară, cît și explicațiile judecătorului vizat în Raportul Inspecției judiciare, consideră că la caz este întrunită atît latura obiectivă, cît și latura subiectivă a abaterilor disciplinare imputate judecătorului Ciprian Valah de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, din următoarele considerente.

4.5 În continuare, Plenul Colegiului disciplinar, se va axa pe încălcările reflectate în raportul Inspecției judiciare.

Cu privire la abaterea disciplinară întemeiată în baza art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 178/2014;

4.6. Plenul Colegiului disciplinar menționează ca pentru a reține acțiunile judecătorului sub aspectul lit.g) art.4 din Lege, ca încălcare *a unei obligații de serviciu*, inclusiv a *termenelor de indeplinire a acțiunilor de procedură*, urmează de constatat ca motivele de încălcare a obligației de serviciu, inclusiv a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură *sunt imputabile judecătorului și nu există o justificare rezonabilă*, precum și ca aceasta *încălcare a afectat în mod direct drepturile participanților la proces* sau ale altor persoane.

4.7. Plenul Colegiului Disciplinar relevă că pentru reținerea acestei abateri, este imperativă existența cumulativă a două condiții. **Imputabilitatea:** Existența vinei judecătorului, în absența unor cauze obiective sau justificări rezonabile (ex: volum excesiv de muncă, complexitatea cauzelor, deficiențe administrative); **Afectarea drepturilor:** Încălcarea să fi produs un impact negativ direct asupra drepturilor procesuale ale părților.

Astfel, Plenul Colegiului Disciplinar subliniază că, pentru a reține existența abaterii disciplinare vizate, nu este suficientă simpla constatare a unei durate de timp extinse, ci este imperativă demonstrarea faptului că întârzierea este imputabilă judecătorului (în absența unor motive obiective) și că aceasta a afectat în mod direct și substanțial drepturile procesuale ale părților.

Analizând circumstanțele dosarelor identificate de Inspecția Judiciară și nominalizate supra Plenul Colegiului Disciplinar constată că raportul Inspecției judiciare cuprinde exhaustiv toate circumstanțele relevante speței unde se menționează clar și fără echivoc atît imputabilitatea, cît și afectarea drepturilor participanților la proces, evidențiind elementul prejudiciabil necesar pentru angajarea răspunderii disciplinare, și anume a indicat în mod individualizat drepturile care au fost lezate prin neredactarea hotărîrilor. Astfel, raportul Inspecției judiciare **a oferit probe certe** care să demonstreze că, acțiunile judecătorului Ciprian Valah prin neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiunilor de serviciu, fără o justificare rezonabilă, **a admis prejudicierea drepturilor autorului sesizării la un proces echitabil, dar și de acces liber la justiție prin utilizarea căilor de atac.**

Or, conform prevederilor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și **într-un termen rezonabil,** de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Sub aspectul laturii subiective Plenul Colegiului disciplinar constată că din modul în care judecătorul a înțeles să gestioneze întreaga sa activitate și să admită tergiversarea motivării

hotărîrilor, având dar nefăcând uz de posibilitatea de a întreprinde măsuri în vederea prevenirii extinderii termenului, se demonstrează că conștientiza rezultatele faptelor sale pe care, chiar dacă nu le-a urmărit, a acceptat producerea lor.

Faptele săvârșite de judecător au avut consecințe asupra drepturilor părților și participanților la proces la un proces echitabil din punct de vedere a respectării unui termen rezonabil. La fel, faptele judecătorului vizat au avut consecință asupra prestigiului justiției prin nerespectarea cadrului legal ce vizează procesul de înfăptuire a justiției, în special întreprinderea măsurilor de rigoare în vederea asigurării respectării dreptului la examinarea cauzelor în termen rezonabil.

Cu privire la abaterea disciplinară întemeiată în baza art. 4 alin. (1) lit i) din Legea nr. 178/2014;

4.8. De menționat că Inspecția Judiciară, în Raportul prezentat, a reținut caracterul imperativ al normelor **art. 236 alin. (6)** din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, care reglementează termenele de redactare a hotărârilor motivate. *Alin. (6) art. 236 din Codul de procedură civilă stabilește că, în cazurile prevăzute la alin. (5), completul de judecată va întocmi hotărârea integrală în termen* ***de 45 zile lucrătoare de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărârii, după caz.***

Alin. (8) al art. 236 Cod procedură civilă statuează ***că hotărârea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile.***

7.10. Astfel, sub aspectul **laturii obiective** a abaterii disciplinare, se reține următoarele cauze în care la redactarea hotărârilor motivate se constată întârzieri excesive:

Dosarul nr. *2-28765/2022* (BC Victoriabank SA v. Vasilica Dan)**:** Hotărârea motivată a fost înregistrată în Sistemul de Management al Dosarelor (PIGD) la **2 ani** de la data contestării.

Dosarul nr. 2-14509/2023 (BC Victoriabank SA v. Arbuzov Sergiu)**:** Hotărârea motivată a fost înregistrată în Sistemul de Management al Dosarelor (PIGD) la **1 an și 3 luni** de la data contestării.

Dosarul nr. 2-14474/2023 (BC Victoriabank SA v. Barcari Maria)**:** Hotărârea motivată a fost înregistrată în Sistemul de Management al Dosarelor (PIGD) la **1 an și 3 luni** de la data contestării.

Dosarul nr. 2-15962/2023 (BC Victoriabank SA v. Ermurati Victor)**:** Hotărârea motivată a fost înregistrată în Sistemul de Management al Dosarelor (PIGD) la **1 an și 3 luni** de la data contestării.

Dosarul nr. 2-16358/2023 (BC Victoriabank SA v. Bondarenco Inna)**:** Hotărârea motivată a fost înregistrată în Sistemul de Management al Dosarelor (PIGD) la **1 an și 3 luni** de la data contestării.

Dosarul nr. 2c-1021/2021 (SRL „Struguraș" v. SRL „3M-Farm", SRL „Olnaco-Group" și BC„Victoriabank"SA, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Cațer Victor)**:** Hotărârea motivată a fost înregistrată în Sistemul de Management al Dosarelor (PIGD) la **5 luni** de la data contestării.

Dosarul nr. 2c-648/2021 (SA „IPTEH" v. Procuratura Anticorupție)**:** Hotărârea motivată a fost înregistrată în Sistemul de Management al Dosarelor (PIGD) la **2 ani și 2 luni** de la data contestării.

Dosarul nr. 2-3534/2021 (Golovatîi Iuri v. Societatea Filantropică „Misiunea Creștină")**:** Hotărârea motivată a fost înregistrată în Sistemul de Management al Dosarelor (PIGD) la **2 ani și 2 luni** de la data contestării.

4.9. Plenul Colegiului disciplinar reține că, în temeiul normei prevăzute de art.4 alin.(l) lit.i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, ca *încălcare a normelor imperative* ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției, se subînțeleg acele norme imperative, care impun o anumită conduită, *de la care ele nu pot deroga*, adică nu pot fi stabilite alte reguli pentru raportul lor juridic decât cele impuse. Prin norme imperative se poate cere săvârșirea unei acțiuni sau abținerea de la săvârșirea unei acțiuni, prin obligarea la un comportament de la care subiecții de drept nu se pot abate.

Deci, normele de drept imperativ sunt acelea care impun subiectelor de drept o acțiune sau le obligă la o abstențiune, care stabilesc o conduită univocă și strict determinată la care subiectul de drept este obligat sau care îi este interzisă subiectului de drept și care, sub sancțiune, nu permit să se deroge de la ele sau să nu se aplice.

Astfel aplicarea normelor imperative urmează a fi efectuată în baza unor reguli stabilite de lege.

Dacă o norma nu este clară sau permite discreția judecătorului, atunci aceasta nu ar putea fi calificată ca norma imperativă, și respectiv nu ar putea fi angajată răspunderea disciplinară.

La fel, o norma nu este imperativă doar pentru că subiectul a suportat careva consecințe, antrenarea răspunderii disciplinare survenind doar după constatarea nemijlocită și cumulativă în acțiunile judecătorului a celor două condiții latura obiectivă și subiectivă.

4.10. Examinând latura obiectivă a abaterii disciplinare prevăzute de **art. 4 alin. (1) lit. i)** din Legea nr. 178/2014, Plenul Colegiului Disciplinar reține că Inspecția Judiciară a demonstrat caracterul cert al încălcării normelor imperative ale Codului de procedură civilă (art. 236 alin. (6)), care reglementează termenele stricte de redactare a hotărârilor motivate.

Plenul Colegiului disciplinar atestă, **că deși** autorul sesizării BC „Victoriabank" SA, în luna februarie 2025, a depus în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, vis-a-vis de dosarele civile în cauză, cereri prin care ***a fost sesizata repetat instanța de judecată despre necesitatea emiterii hotărârii integrale,*** în caz contrar riscând a fi încălcate drepturile Băncii în calitate de reclamant. Judecătorul, contrar prevederilor legale, până la depunerea prezentei sesizări nu a redactat hotărârile integrale în cauzele enumerate supra și nu le-a expediat în adresa BC „Victoriabank" SA pentru a putea formula cerera de apel motivată, nu a expediat cauzele la instanța de apel pentru a fi examinate apelurile în termen rezonabil, în scopul de a proteja eficient drepturile si interesele legale ale Băncii, dreptul la acces la justiție, la un proces echitabil în termen rezonabil.

De asemenea, este de menționat că, responsabilitățile ce decurg din respectarea normelor legale - art. 236 Cod de procedură civilă, sunt concretizate și în cerința imperativă prevăzută de art. 15 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 544/1998 cu privire la statutul judecătorului, care prevede că judecătorii sunt obligați: *să asigure apărarea drepturilor și libertăților persoanelor, onoarei și demnității acestora și să respecte întocmai cerințele legii la înfăptuirea justiției și să asigure interpretarea și aplicarea uniformă a legislației.*

Totodată, se reține, că prin Hotărârile judecătorești expuse supra, pronunțate de judecătorul Valah Ciprian, prin care s-au respins ca neîntemeiate cererile de chemare în judecată, participanții la proces au depus cereri de apel în termenul legal (prevăzut la art. 236 alin. (5) CPC), au solicitat prin cereri de eliberarea hotărârilor motivate, respectiv, de la data depunerii cererilor de apel, atacării hotărârii a început a curge termenul de 45 de zile lucrătoare prevăzut de art. 236 alin. (6) din Codul de procedură civilă, **termenul limită fiind după expirarea a 45 lucrătoare,** dar judecătorul a redactat hătîrârile integrale cu depășirea termnelor limită de redactare a hotărârilor **de la 2 ani 3 luni până 1 an și 4 luni.**

Nu mai puțin important este și faptul că, la data sesizării depuse la 21 mai 2025 de BC „Victoriabank" SA, hotărârile judecătorești nu erau redactate integral și nici nu au fost publicate în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, iar consultând Portalul Național al Instanțelor de Judecată, se constată că **hotărârele motivate a fost publicate abia la 29 mai 2025,** adică **peste un termen depășit exagerat în unele cazuri chiar cu peste 2 ani de la data expirării termenului** prevăzut de art. 236 alin. (6) din Codul de procedură civilă.

4.11. De asemenea, nerespectarea termenelor legale menționate mai sus de către judecător nu constituie însă singura cerință pentru a fi constatată abaterea disciplinară respectivă, astfel, latura subiectivă ce precede și însoțește fapta ilicită trebuie analizată și sub aspectul imputabilității conduitei ilicite a judecătorului.

În continuare, Plenul Colegiului Disciplinar relevă că constatarea prevederii faptei prejudiciabile în materia răspunderii disciplinare nu este suficientă pentru calificarea acesteia drept o abatere disciplinară. O asemenea calificare poate fi dată numai în măsura în care fapta a fost săvârşită cu vinovăţie (sub formele prevăzute de Legea nr. 178/2014).

Art. 4^1 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor dezvoltă noțiunile de abatere disciplinară săvârșită *prin intenție* sau *prin neglijență gravă*. Atât acţiunea, cât şi inacţiunea prejudiciabilă trebuie să reprezinte o manifestare psihică conştientă şi volitivă a persoanei.

Intenția ca formă de vinovăție, condiție obligatorie pentru constatarea existența unei abateri disciplinare, se manifestă faptul că judecătorul încalcă conștient norme de drept material ori procesual, își dă seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale și urmărește ori admite survenirea consecinței respective.

Neglijența gravă ca formă de vinovăție, condiție obligatorie pentru constatarea existenței unei abateri disciplinare, se manifestă prin admiterea încălcării unor norme de drept material ori procesual, fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiat că această consecință prejudiciabilă nu se va produce.

Totodată, în cazul neglijenței grave, *lipsa de previziune* manifestată de judecător trebuie să fie *inexplicabilă* din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului, *să nu aibă nicio legătură cu particularitățile situației* judecate care ar face-o înțeleasă și să reiasă dintr-o abordare care este contrară practicii judiciare uniforme.**4.12.** La acest aspect Plenul reține că sub aspectul laturii subiective al componenței abaterii disciplinare prevăzute la art. 4 alin.1 lit. i) din Legea nr. 178/2014, se constată că judecătorul Ciprian Valah a admis încălcarea din neglijență gravă.

În acest sens, Plenul Colegiului disciplinar reține că, în procesul cercetării disciplinare nu au fost stabilite circumstanțe justificative, iar judecătorul nu a prezentat argumente care ar justifica depășirea termenului imperativ de redactare a hotărârilor judecătorești.

Nu poate fi justificată încălcarea termenului de întocmire a hotărârii integrale prin faptul că este mare volumul de lucru, or, sarcina de lucru a judecătorului nu poate constitui temei pentru a pronunța hotărâri și a nu le redacta integral în termenul stabilit de lege, totodată, judecătorul nu a probat alegațiile sale că echipa judecătorului nu a fost completată cu grefier și asistent judiciar. Or, chiar și în cazul în care judecătorul în opinie a indicat că, în perioda lunilor iunie 2023 - ianuarie 2024, timp de 6 luni nu a avut grefier, termenul de redactare a hotărîrilor judecătorești a fost depășit chiar și cu 2 ani perioadă în care echipa judecătorului era completă.

Mai mult ca atât, deși judecătorul a dat explicații, precum că omiterea termenului nu îi poate fi imputabilă pe motiv că în perioada vizată a avut un volum mare de lucru, precum și faptul, că din iunie 2023 - ianuarie 2024, timp de 6 luni, nu a fost asistat de grefier, iar asistentul judiciar exercita această funcție, pe parcursul examinării sesizării s-a constatat că din datele statistice extrase din PIGD, în comparație cu alți colegi, rezultă, că sarcina judecătorului Valah Ciprian nu era mai mare decât a altor judecători.

Se reține faptul că atunci, când aglomerarea rolului completului de judecată devine o caracteristică permanentă, iar judecătorul nu ia măsuri pentru remedierea situației, nu se mai justifică întârzierile și durata excesivă a procedurilor.

Or, acesta conștientiza rezultatele faptelor sale pe care, chiar dacă nu le-a urmărit, a acceptat producerea lor, iar aceste acțiuni afectează încrederea în justiție. Corespunzător faptele expuse au atins nivelul de gravitate al unei abateri disciplinare și reprezintă un factor determinat pentru stabilirea existenței abaterii disciplinare imputate deoarece la caz este reținută neglijența gravă a judecătorului.

Reținând natura abaterii disciplinare din prezenta hotărâre, amploarea și efectul acestora constatate, Plenul Colegiului Disciplinar reține comiterea abaterii disciplinare de către judecătorul Ciprian Valah cu neglijență gravă.

4.13. În tandem cu cele expuse Plenul Colegiului Disciplinar subliniază că normele imperative menționate supra impun o conduită univocă și strict determinată, de la care judecătorul nu poate deroga. Obligația de a redacta hotărârea nu este o facultate, ci o îndatorire de serviciu esențială pentru dreptul părților la un recurs efectiv. Sub aspectul laturii subiective, Plenul reține existența neglijenței grave în exercitarea atribuțiilor de serviciu. Deși judecătorul are obligația de a-și organiza activitatea astfel încât să respecte termenele legale, în cauzele citate s-a constatat o omisiune prelungită și nejustificată de a acționa. Depășirea termenelor de redactare cu perioade cuprinse **între 1 ani și 3 luni și 2 ani și 2 luni**, depășește orice limită a unei erori acceptabile, transformându-se într-o blocare de facto a accesului părților la etapa următoare de jurisdicție. În acest context, Plenul reiterează că încălcarea normelor de drept imperativ subminează autoritatea justiției și produce incertitudine juridică.

4.14 În concluzie, Plenul reține că nerespectarea normelor imperative privind termenele de redactare a hotărîrilor motivate (art. 236 alin. (6) CPC) este pe deplin imputabilă judecătorului. Acesta a acționat cu neglijență gravă, ignorând caracterul obligatoriu al termenelor legale, fapt ce a afectat grav drepturile participanților la proces și a adus atingere prestigiului justiției.

4.15 Referitor la justificările invocate de judecător privind volumul excesiv de muncă și fluctuația personalului auxiliar (vacanța funcțiilor de asistent judiciar și grefier în diverse perioade între 2023 - 2024), Plenul Colegiului Disciplinar apreciază că acestea sunt insuficiente pentru a exonera magistratul de răspundere, întrucît deficiențele administrative nu pot justifica o stare de pasivitate prelungită.

4.16. Însumând faptele constatate în prezenta hotărâre, Plenul Colegiului disciplinar, apreciază că în cauză s-a făcut dovada încălcării, în mod repetat și sistematic, de către judecătorul Ciprian Valah a normelor legale ce reglementează termenele și modalitatea de redactare a hotărârilor judecătorești.

Judecătorul Ciprian Valah a dat dovadă de lipsă de corectitudine față de atribuțiile de serviciu, lipsă de respect față de funcția de judecător, în care a fost numit și față de participanții la proces (în cauzele aflate în procedura acestuia) și a creat o situație de încălcare a termenelor de redactare și publicare a hotărârilor, încălcări a normelor ce vizează procedura de emitere al actelor judecătorești, încălcări ale dreptului la un proces echitabil, acțiuni care în cumulul lor afectează încrederea în justiție, prin modul în care judecătorul vizat administrează toate dosarele din procedura sa.

5. Potrivit prevederilor alin.(2) din art. 4^1 din Legea nr.178/2014, se consideră că a fost săvârșită cu neglijenţă gravă o abatere disciplinară în cazul în care judecătorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori procesual sau săvârşeşte o faptă prevăzută la art.4 alin.(1) lit. p) fără a-şi da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deşi putea şi trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiat că această consecință prejudiciabilă nu se va produce. Lipsa de previziune manifestată de judecător trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului, să nu aibă nicio legătură cu particularităţile situaţiei judecate care ar face-o înţeleasă şi să reiasă dintr-o abordare care este contrară practicii judiciare uniforme.

În context general, Plenul Colegiului disciplinar acceptă că volumul de lucru al unui judecător în instanțele judecătorești este exagerat, însă sarcina de lucru în majoritatea instanțelor de judecată din țară este aceeași. Fiind puși în aceleași condiții de activitate, majoritatea judecătorilor își organizează lucrul într-un mod corect, încadrând-se în termenele rezonabile de examinare a dosarelor și neadmițând încălcări procesuale, la capitolul privind termenul de examinare a cauzelor.

La caz, judecătorul Ciprian Valah nu a dat dovadă de profesionalism și nu a întreprins măsuri adecvate în vederea lichidării neajunsurilor, deficiențelor acumulate pe parcursul activității sale. Mai mult, reținând că multitudinea încălcărilor pe dosarele aflate în procedura judecătorului Ciprian Valah au fost depistate în cadrul verificării sesizării BC Victoriabank SA, se atestă că volumul iregularităților și restanțelor la capitolul respectării termenelor de acțiuni procesuale pe dosare ar putea fi semnificativ mai mare.

Pe de altă parte, încălcările admise de către judecătorul Ciprian Valah a prejudiciat drepturile și libertățile părților, participanți la proces, or încălcarea acestor drepturi și libertăți a avut loc independent de faptul dacă au fost depuse plângeri în acest sens. Reținând *natura abaterilor* disciplinare constatate la pct. 2.2.1 – 2.2.8 din prezenta hotărâre, *amploarea și efectul* acestora constatate la pct. 5, Colegiul reține comiterea unui cumul ideal de abateri disciplinare de către judecătorul Ciprian Valah cu ***neglijență gravă.***

6. Analizând Raportul Inspecției judiciare, cât şi materialul probatoriu din procedura disciplinară, Plenul Colegiului disciplinar consideră că, în acțiunile magistratului se conturează existența elementelor constitutive ale componenței abaterilor disciplinare, sub aspectul art. 4, alin. (1) lit. g) și i), din Legea nr. 178/2014, potrivit cărora constituie abatere disciplinară:

g) încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătoreşti şi de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane;

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției;

Prin urmare, în conformitate cu art. 35, alin. (2) din Legea nr. 178/2014, Plenul Colegiului disciplinar cu 5 (cinci) voturi ”pro” și 0 (zero) ”contra” constată abateri disciplinare prevăzute de art.4 alin.(1), lit. g) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor comise de judecătorul Ciprian Valah de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, expuse în raportul Inspecției judiciare nr.535s-824 p/m din 13 august 2025.

7. Conform prevederilor art. 7 din Legea nr. 178/2014, sancțiunile disciplinare se aplică judecătorilor în funcție și judecătorilor demisionați pentru faptele comise în timpul exercitării mandatului de judecător. Sancțiunile disciplinare se aplică proporțional gravității abaterii disciplinare comise de judecător și de circumstanțele personale ale acestuia. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sunt evaluate având în vedere atât efectele asupra persoanelor implicate în procesul judiciar în cadrul căruia s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului justiției. Comiterea repetată a unei abateri disciplinare reprezintă comiterea unei abateri disciplinare în

perioada de acțiune a sancțiunii disciplinare anterioare, indiferent de tipul abaterii disciplinare comise. Aceasta constituie o circumstanță agravantă și se ia în considerare la stabilirea sancțiunii pentru următoarea abatere disciplinară comisă.

În corespundere cu prevederile art. 6 alin. (1), lit. b) din Legea nr. 178/2014, sancţiunile disciplinare care pot fi aplicate judecătorilor sunt: avertismentul. Iar, potrivit alin. (3), avertismentul constă în atenţionarea judecătorului asupra abaterii disciplinare comise, cu recomandarea să respecte pe viitor dispoziţiile legale, prevenindu-l că la o nouă abatere disciplinară similară îi va putea fi aplicată o sancţiune mai severă. Avertismentul se emite în formă scrisă. Termenul de acţiune a avertismentului este de 1 an..

Potrivit art. 7 alin. (5) din Legea nr. 178/2014, pe perioada acţiunii sancţiunilor disciplinare judecătorul nu poate fi transferat, numit în funcţia de preşedinte sau vicepreşedinte de instanţă sau promovat în altă instanţă.

Conținutul art. 4, art. 6 și art. 7 din Legea nr. 178/2014 este suficient de descriptiv pentru a permite subiectului procedurii disciplinare, unui judecător, să ia în considerare posibilele consecințe ale comiterii unor abateri disciplinare.

Totuși, în acord cu principiile expuse în Carta Europeană privind statutul judecătorilor, gravitatea sancțiunii aplicabile este supusă principiului proporționalității.

Testul general de proporţionalitate este divizat în analiza a trei condiţii diferite. În această optică, pentru a satisface exigenţa de proporţionalitate, măsura aplicabilă trebuie: 1) să reprezinte o metodă eficientă în vederea realizării scopurilor spre care aceasta tinde (testul eficacităţii şi adecvării); 2) să fie necesară pentru a atinge scopurile relevante, astfel încât să nu existe alternative mai favorabile (testul necesităţii şi subsidiarităţii); 3) să corespundă unui just echilibru între scopurile propuse şi interesele implicate.

Totodată Plenul Colegiului disciplinar ține cont de jurisprudența CtEDO în ceea ce ține de aplicare a principiului de proporționalitate. Astfel în cauza Manole v. Moldova (nr. 26360/19, hotărâre din 18 iulie 2023), Curtea a stabilit că garanțiile procedurale, precum și natura și severitatea sancțiunii impuse sunt, de asemenea, criterii care trebuie examinate atunci când este vorba de aprecierea proporționalității unei ingerințe.

La acest capitol, Plenul Colegiului disciplinar reține că, în perioada activității în privința magistratului Ciprian Valah, deși au fost depuse mai multe sesizări la Inspecția judiciară, nu au fost aplicate alte sancțiuni disciplinare, totuși gravitatea abaterilor constatate în speță condiționează aplicarea sancțiunii de **„avertisment”.**

În esență, procedura disciplinară intentată în privința judecătorului Ciprian Valah afișează scopul legitim al Colegiului de a garanta independența autorității justiției, prin promovarea profesionalismului și competenței printre toți judecătorii din țară. Or, nu poate fi tolerat doar faptul încălcărilor sistematice comise de judecători, în special, la nerespectarea repetată a unor termene stabilite expres de lege și atunci când aceste încălcări au dus, în primul rând, la încălcarea drepturilor și libertăților justițiabililor, și nu în ultimul rând la prestigiul și credibilitatea întregului sistem judecătoresc.

Astfel, din punct de vedere al proporționalității sancțiunii disciplinare, urmează a fi reținut că toate faptele constatate a fi abateri disciplinare au fost comise din neglijență gravă, fapt confirmat prin numărul cazurilor de încălcare a legislației, prin seriozitatea și efectele acestor încălcări, dar și reținând caracterul repetitiv și sistematic al abaterilor și întinderea lor în timp.

Plenul Colegiului disciplinar consideră că sancțiunile alternative în privința acestui tip de comportament, prevăzute la art. 6 din Legea nr. 178/2014, cum ar fi „mustrarea” sau „eliberarea din funcția de judecător” va fi prea aspră, în raport cu circumstanțele stabilite, dar și nu vor asigura scopul propus. Or, echilibrul între exigențele interesului general și a subiectului vizat va fi păstrat prin stabilirea sancțiunii de „avertisment”, pe când sancțiunile disciplinare mai aspre ar excede scopul acesteia.

Cât privește sancțiunea care urmează să fie aplicată, în rezultatul deliberării și urmare a exprimării voturilor de membrii prezenți la ședință, cu 5 (cinci) voturi „pro” și 0 (zero) voturi „împotrivă” Plenul Colegiului disciplinar pentru abaterile disciplinare prevăzute de art. 4, alin. (1), lit. g), i) din Legea nr. 178/2014, aplică judecătorului Ciprian Valah de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, sancțiunea disciplinară sub formă de **„avertisment”.**

În conformitate cu art. 35, art. 36 alin. (1) lit. a), art. 37 alin. (1) și art. 39 alin. (1) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Plenul Colegiului disciplinar,

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. **Se constată** abateri disciplinare prevăzute de art. 4, alin. (1), lit. g) și i) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor comise de judecătorul Ciprian Valah de la Judecătoria Chișinău (sediul Centru), expuse în Raportul Inspecției judiciare nr. 535s-824 p/m din 13 august 2025 și se aplică sancțiunea disciplinară sub formă de **„avertisment”.**

2. Hotărârea poate fi contestată la Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul Colegiului, în termen de 15 zile de la data primirii copiei hotărârii motivate.

3. Copia prezentei Hotărâri se expediază spre informare persoanelor vizate și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Preşedinte: **Lucia BAGRIN**

Membrii Colegiului: **/semnăturile/** **Lilia POTÎNGA**

Valentina STRATULAT

Vladislav SCHIBIN

Sergiu BEȘLIU